

Utredning vill ha regionala cancercentrum

Cancervården ska bli mer likvärdig över landet. Patienter får en fast vårdkontakt och en individuell vårdplan. Regionala cancercentrum inrättas. Det är delar av den nationella cancerstrategin som överlämnades till socialminister Göran Hägglund förra veckan.

En nationell cancerstrategi för framtiden (SOU 2009:11) presenterades fredagen den 20 februari av den särskilde utredaren Kerstin Wigzell. Regionala cancercentrum kopplade till universitetssjukhusen föreslås inrättas. Utredningen preciserar inte antal eller placering av dessa centrum, som tänks få ansvar för avancerad cancerdiagnostik och -behandling, och i viss mån vård och forskning. De bör vidare tilldelas ett utbildningsansvar för olika yrkesgrupper i regionen, kunskaps-spridning, liksom ett övergripande ansvar för uppföljningar och kvalitetsmätningar för nationellt jämförbar statistik. Resultat ska bedömas inte bara över tid, utan också i jämförelse med andra länder.

Bo Lindblom, chef för Socialstyrelsens hälso- och sjukvårdsavdelning och ledamot i utredningen, har för utredningen undersökt »kunskap och kompetensförsörjning på cancerområdet«. Enligt honom kan det bli aktuellt med ytterligare en nivå, ett slags supersjukhus:

– För att hålla jämna steg med forskning och utveckling kan det behövas ännu mer övergripande enheter som har kontakt med utlandet, och forskningssamarbete med andra länder. Vi säger att några av dessa centrum kommer att utvecklas till »Comprehensive Centers«, som man har i Europa och i USA.

Han vill dock främst lyfta personalfrågorna.

Utredaren Kerstin Wigzell presenterade den nationella cancerstrategin på en presskonferens i fredags. Foto: Mats Andersson / SCANPIX

– Hur ska man från statlig sida stödja positivt, till exempel personalutveckling i vården? Kanske är det människor som är den primära frågan? Se till att personalen får en professionell utveckling och att den används.

Tillgången på kirurger 2023 beräknas vara oförändrad jämfört med 2005, medan antalet specialister i medicinsk radiologi väntas öka med 14 procent. Redan i dag råder brist på medicinska radiologer och patologer.

– Vi kan inte förlita oss på import utifrån, vi måste hitta egna lösningar och utbilda fler läkare, fortbilda fler och utnyttja sätt att jobba så att man utnyttjar hela kompetensen.

Utredningen föreslår också en satsning omkring den palliativa vården, som i dag varierar stort i kvalitet över landet. För att stärka patientens ställning i cancersjukvården föreslås patienter få en fast vårdkontakt vid diagnos samt utrustas med en individuell vårdplan. Vården ska organiseras i multidisciplinära team, utan onödiga väntetider.

Antalet cancersjuka prognostiseras fördubblas till 2030, genom en åldrande befolkning och ökad överlevnad vid cancerdiagnos. Ökningen lig-

ger framför allt i åldrarna 55 år och uppåt.

– Det kraftigt ökande antalet cancerfall innebär inte samma ökning i vårdbehov, men det gäller för samhället att behålla den goda cancervård vi har, oavsett bostadsort eller vem man är. Medborgare måste ha förtroende för cancervården, sa Kerstin Wigzell vid presskonferensen förra veckan.

Staten bör åta sig ett större ansvar för det primärpreventiva arbetet, även det som sker inom hälso- och sjukvården. Bland annat föreslår man en 18-årsgräns för solning i solarier, liksom screeningprogram för hudförändringar.

– Primärprevention är en outnyttjad potential. Fortfarande är det en miljon människor i Sverige som röker, sa Kerstin Wigzell.

Cancervårdens praxis och resultat skiljer sig vidare över landet, men också mellan olika befolkningsgrupper, där socioekonomi är en viktig variabel. Nationella indikatorer för god cancervård bör införas, liksom utveckling av kvalitetsregistren. Uppgifter om specifika ledd i vårdkedjan, till exempel tid från remiss till beslut om behandling, bör ingå i alla nationella kvalitetsregister på cancerområdet.

Marie Närlid

Att tysta landstingsanställd kan bli straffbart

Chefer inom statliga myndigheter som bestraffar en anställd som läckt till medier kan dömas för tjänstefel. Det kan dock inte kommun- och landstingschefer i dag, eftersom disciplinpåföljder för kommunanställda regleras i kollektivavtal.

För att täppa till luckan i lagen förestår Yttrandefrihetskommittén, i ett betänkande till regeringen, att det skrivs in i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen att den som bryter mot repressalieförbudet kan dömas till böter eller fängelse i max ett år.

Regeln gäller offentligtanställda och anställda i kommun- och landstingsägda bolag. ■

Vårdcentraler sålda för 4 miljoner styck

Stockholms läns landsting har sålt vårdcentralerna i Upplands Väsby respektive Viksjö till Carema för fyra miljoner styck.

Det var i höstas som Stockholms läns landsting beslöt att auktionera ut tre vårdcentraler, som under en längre tid dragits med verksamhetsproblem (se LT 37/2008 sidorna 2468-70). En av vårdcentralerna, Akalla, kommer att drivas vidare i landstingets egen regi, eftersom inget bud lämnats på denna. De övriga två har alltså sålts till Carema AB för fyra miljoner styck. Överlåtelse sker den första maj i år.

Med i budgivningen fanns också Praktikertjänst.

– Vi gick enbart på priset. Praktikertjänst låg cirka 500 000–600 000 kronor lägre, säger Lisbet Nord, biträdande sjukvårdsdirektör för produktionsorganisationen Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO).

Praktikertjänst, som lade bud på endast en av vårdcentralerna, håller dock inte med om bilden.

– Vi lade också bud om fyra miljoner på Viksjö vårdcentral, men efter det har vi inte hört något, säger Eva Reumark, regionchef, Praktikertjänst.

Lisbet Nord på Stockholms läns landsting:

– Carema lade det högsta ursprungligen bindande budet, sedan kom Praktikertjänst i ett senare läge med ett bud om fyra miljoner, ett bud som vi skulle kunna ha använt oss av utifrån Carema skulle dra tillbaka sitt anbud.

Marie Närlid